

Sygn. akt I UK 225/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 lutego 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 16 stycznia 2014 r.,

- 1) oddała skargę kasacyjną;**
- 2) zasądza od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego
kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. zmienił zaskarżoną przez ubezpieczonego decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z

dnia 13 lutego 2012 r. w ten sposób, że przyznał K. K. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 18 listopada 2011 r. do 31 grudnia 2014 r.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony, urodzony 24 kwietnia 1955 r., pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 1 sierpnia 2000 r. do 31 marca 2006 r. Wniosek o ponowne przyznanie tego świadczenia złożył 18 listopada 2011 r. Orzeczeniem z dnia 3 stycznia 2012 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy od 11 listopada 2011 r. do 31 stycznia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił mu przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z uwagi na brak wymaganego stażu ubezpieczeniowego. W ostatnim dziesięcioleciu przed dniem zgłoszenia wniosku (16 listopada 2001 r. – 17 listopada 2011 r.) oraz w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy (9 listopada 2001 r. – 10 listopada 2011 r.) ubezpieczony udowodnił bowiem jedynie trzy miesiące okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, przesuniętym o okres pobierania renty (12 marca 1996 r. – 10 listopada 2011 r.) – tylko 4 miesiące i 20 dni takich okresów. Na podstawie opinii biegłych lekarzy Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy od 11 listopada 2011 r., w którym to dniu doznał zawału serca, a niezdolność ta jest okresowa (do 31 grudnia 2014 r.).

Biorąc pod uwagę tak ustalony stan faktyczny, Sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.; dalej jako: „ustawa emerytalna”), renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy, bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., I UZP 5/05, OSNP 2006 nr 19 – 20, poz. 305). Przepis ten ma zastosowanie do ubezpieczonego,

albowiem jest on całkowicie niezdolny do pracy oraz legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w łącznym wymiarze 25 lat, 5 miesięcy i 17 dni, wobec czego przysługuje mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Rozpoznając sprawę na skutek apelacji organu rentowego, Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 16 stycznia 2014 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie ubezpieczonego od zaskarżonej decyzji.

Sąd odwoławczy, akceptując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, wskazał na istotną zmianę stanu prawnego, która nastąpiła z dniem 23 września 2011 r. w związku z wejściem w życie z tym dniem art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, który stanowi, że przepisu art. 58 ust. 2 ustawy (czyli wymogu udowodnienia co najmniej pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego w ostatnim dziesięcioleciu liczonym wstecz od dnia zgłoszenia wniosku lub od dnia powstania niezdolności do pracy) nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Wejście w życie art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej wykluczyło sposób interpretacji art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej, zaprezentowany przez Sąd Okręgowy w ślad za uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2006 r., I UZP 5/05. Poczynając od 23 września 2011 r., prawo do renty przysługuje, bez konieczności udowodnienia pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 58 ust. 2 ustawy emerytalnej, temu całkowicie niezdolnemu do pracy ubezpieczonemu, który legitymuje się, w przypadku mężczyzny, co najmniej trzydziestoletnim okresem składkowym i nieskładkowym. Nie budzi wątpliwości, że odwołujący się nie spełnia tego warunku, bo jego łączny staż ubezpieczeniowy nie sięga tego pułapu. Kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy jest więc stwierdzenie, jaki stan prawny należało zastosować do rozpoznania jego wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, biorąc pod uwagę, że w świetle art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczenia powstaje z dniem spełnienia wszystkich przesłanek je warunkujących. Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej, postępowanie o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wszczyna się na wniosek. Właśnie ta data, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wskazuje zatem na to, jaki stan prawny winien być brany pod uwagę jako kryterium ustalenia, czy

spełnione zostały przesłanki do przyznania prawa do świadczenia. Wynika to z art. 186 ustawy emerytalnej, w szczególności z jego ust. 2 pkt 1, zgodnie z którym przepisy ustawy stosuje się do wniosków o świadczenia zgłoszonych, począwszy od dnia jej wejścia w życie. Zweryfikować tę zasadę mogą wyłącznie przepisy intertemporalne. Tymczasem ustawa z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 187, poz. 1112), która wprowadziła do ustawy emerytalnej art. 58 ust. 4, nie zawiera żadnych przepisów intertemporalnych. W tej sytuacji należy przyjąć, że przepis ten znajduje zastosowanie do wszystkich wniosków zgłoszonych, począwszy od dnia jego wejścia w życie, tj. od 23 września 2011 r. Skoro zaś ubezpieczony wniosek o świadczenie złożył w dniu 18 listopada 2011 r., to do oceny jego uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy należy stosować stan prawny obowiązujący w tym dniu, tzn. biorąc pod uwagę konieczność spełnienia warunków wynikających z art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, a tych odwołujący się nie spełnia, albowiem jego staż ubezpieczeniowy nie sięga wymaganych przez ten przepis co najmniej 30 lat składkowych i nieskładkowych.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie:

1. art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, przez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że ubezpieczony nie spełnia warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy wobec nieposiadania trzydziestoletniego okresu składkowego i nieskładkowego, podczas gdy do ubezpieczonego powinien znaleźć zastosowanie art. 57 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej,
2. art. 100 ust. 1 oraz art. 186 ustawy emerytalnej, przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że data złożenia wniosku wskazuje na to, jaki stan prawny powinien być brany pod uwagę jako kryterium ustalenia, czy zostały spełnione przesłanki do przyznania prawa do świadczenia, podczas gdy prawo do emerytury lub renty ustala się na dzień spełnienia warunków powstania prawa do tych świadczeń, bez względu na datę podjęcia działań w celu ich realizacji, tj. datę zgłoszenia wniosku, co przesądza o zachowaniu nabytego prawa w razie niekorzystnej zmiany stanu prawnego,

3. art. 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, przez przyjęcie wobec braku reguł intertemporalnych zasady bezpośredniego działania nowego prawa, tj. ustawy z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którą dodano ust. 4 do art. 58 ustawy, podczas gdy zasada ta winna ulec ograniczeniu w stosunku do osób spełniających warunki nabycia renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na podstawie dotychczasowych przepisów wobec naruszenia zasady ochrony praw nabytych oraz zasady ochrony zaufania jednostki do państwa.

Opierając skargę na takiej podstawie, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji organu rentowego, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skarżącego odnoszące się do przyjęcia przez Sąd Apelacyjny daty złożenia wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy jako wyznacznika stanu prawnego, który należało zastosować do jego rozpoznania, są usprawiedliwione, ale skarga kasacyjna nie może być uwzględniona, albowiem zaskarżony wyrok, mimo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu.

Przesłanki nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określa art. 57 ustawy emerytalnej. Przepis ust. 1 tego artykułu statuuje trzy kryteria kwalifikacyjne, jakim powinien odpowiadać ubezpieczony ubiegający się o przyznanie przedmiotowego świadczenia: zaliczenie do osób niezdolnych do pracy (pkt 1), posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego (pkt 2) oraz powstanie niezdolności do pracy w okresach enumeratywnie wymienionych w pkt 3 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ich ustania. Powyższy układ

warunkujący nabycie prawa do renty został zmodyfikowany w ust. 2, zgodnie z którym przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety i 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W judykaturze zauważa się, że dodanie ustawą z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268) do art. 57 ustawy emerytalnej przepisu ust. 2 miało na celu zmianę statusu osób z długim stażem ubezpieczeniowym i całkowicie niezdolnych do pracy ze statusu ubiegających się o świadczenie przyznawane na zasadzie wyjątku, w oparciu o uznanie Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na status osób mających podmiotowe prawo do renty (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2007 r., II SA/Wa 2365/06, LEX nr 318199). Dokonując wykładni tego przepisu, Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 23 marca 2006 r., I UZP 5/05, stwierdził, że na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy, bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Swoje stanowisko Sąd Najwyższy argumentował tym, że po wspomnianej nowelizacji art. 57 ustawy emerytalnej przepis ten składa się z dwóch części nie tylko w znaczeniu formalnym w postaci wyodrębnionych jednostek redakcyjnych (ust. 1 i ust. 2), lecz także w znaczeniu merytorycznym. Przepis art. 57 ust. 2 kreuje bowiem samodzielny - w relacji do ust. 1 tego artykułu - układ warunkujący nabycie prawa do renty, w rezultacie czego osoby objęte hipotezą zawartej w nim normy prawnej, spełniające surowsze od określonych w ust. 1 przesłanki w zakresie stopnia niezdolności do pracy (całkowita niezdolność) oraz długości posiadanych okresów składkowych i nieskładkowych (równej okresom uprawniającym do emerytury), nie muszą spełniać kryteriów kwalifikacyjnych zarówno z ust. 1 pkt 3 w przedmiocie daty powstania niezdolności do pracy, jak i z ust. 1 pkt 2 odnośnie do wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego zdefiniowanego w art. 58 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej. Powyższy

pogląd utracił aktualność po kolejnej nowelizacji ustawy emerytalnej dokonanej ustawą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, polegającej na dodaniu do ustawy emerytalnej art. 58 ust. 4, w myśl którego przepisu ust. 2 (ustanawiającego w stosunku do osób wymienionych w ust. 1 pkt 5, a więc osób, których niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, wymaganie legitymowania się co najmniej pięcioletnim okresem składkowym i nieskładkowym przypadającym w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy) nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o jakim mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Od czasu wejścia w życie noweli do ustawy emerytalnej (tj. 23 września 2011 r.) art. 57 ust. 2 tej ustawy nie może już być interpretowany jako przepis samodzielnie określający warunki wymagane do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale jako jedynie łagodzący w stosunku do osób w nim wymienionych przesłanki przewidziane w art. 57 ust. 1. Wskazani w hipotezie normy art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej ubezpieczeni, u których stwierdzono całkowitą niezdolność do pracy i którzy legitymują się co najmniej 20 - letnim (w przypadku kobiet) lub 25 - letnim (w przypadku mężczyzn) okresem składkowym i nieskładkowym, nie muszą bowiem wykazywać faktu powstania niezdolności do pracy w okresach wyszczególnionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 lub w ciągu osiemnastu miesięcy od ich ustania. Muszą natomiast, stosownie do art. 57 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy emerytalnej, udokumentować co najmniej pięcioletni staż składkowy i nieskładkowy przypadający w dziesięcioleciu poprzedzającym datę wystąpienia z wnioskiem rentowym lub datę powstania niezdolności do pracy. Z tego ostatniego warunku zwalania ubezpieczonego będącego osobą całkowicie niezdolną do pracy dopiero sytuacja opisana hipotezą art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, tj. wykazanie co najmniej 25 – letniego (w przypadku kobiet) lub 30 – letniego (w przypadku mężczyzn) okresu składkowego, o jakim mowa w art. 6 tej ustawy.

W świetle powyższych rozważań zaprezentowana w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wykładnia art. 57 ust. 2 w związku z art. 57 ust. 1 oraz art. 58

ust. 1 pkt 5, ust. 2 i ust. 4 ustawy emerytalnej jest prawidłowa. Sąd drugiej instancji błędnie jednak przyjął jako okoliczność przesądzającą o subsumcji ustalonego w sprawie stanu faktycznego do stanu prawnego ukształtowanego ustawą nowelizującą z dnia 28 lipca 2011 r. fakt złożenia przez ubezpieczonego wniosku rentowego, poczynając od dnia jej wejścia w życie.

Tak w doktrynie jak i w judykaturze wyodrębnia się bowiem nabycie prawa *in abstracto* (w wyniku kształtującego działania norm prawnych na sferę prawną ich adresatów, którego istota wyraża się w tym, że spełnienie warunków określonych hipotezą normy prawnej w sposób konkretny, sprawdzalny i pozytywny sprawia, iż dyspozycja normy znajduje zastosowanie jako czynnik automatycznie kształtujący sferę prawną określonych podmiotów) oraz nabycie prawa *in concreto* (na podstawie decyzji administracyjnych dotyczących osób indywidualnie chronionych). W ubezpieczeniach społecznych regułą jest kształtowanie sfery prawnej ubezpieczonych i instytucji ubezpieczeniowej z mocy prawa. W rezultacie tego, prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych powstają z zastosowaniem mechanizmu ich nabywania *in abstracto* (por. R. Babińska, Wzruszalność prawomocnych decyzji rentowych, Warszawa 2007, s. 13 – 44 oraz K. Ślebzak, Ochrona emerytalnych praw nabytych, Warszawa 2009, s. 74 – 95 i powołana tam literatura oraz orzecznictwo). Przepis art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej ustanawia generalną zasadę, zgodnie z którą prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jego nabycia. Jeżeli zatem wszystkie przesłanki nabycia prawa do renty zostały spełnione, prawo do świadczenia powstaje, nawet gdy nie został złożony wniosek o jego przyznanie. Nabycie prawa *in abstracto* nie aktualizuje jednak obowiązku instytucji ubezpieczeniowej do ustalenia i realizacji świadczenia, bez uprzedniego podjęcia przez ubezpieczonego stosownej czynności, tj. złożenia wniosku emerytalnego (rentowego), przez którą to czynność wnioskodawca ujawnia się jako uprawniony do świadczenia i zainteresowany jego realizacją. Przewidziany w art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej wniosek o świadczenie nie jest zatem elementem układu warunkującego nabycie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż ten zawarty jest w art. 57 i doprecyzowany w art. 58 ustawy. Jak zauważył Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 grudnia 2000 r., III ZP 2/00 (OSNAPiUS 2001

nr 12, poz. 418), wniosek o przyznanie świadczenia stanowi jedynie żądanie realizacji powstałego *ex lege* prawa. Oznacza to, że zmiany w przepisach ograniczające dotychczasowe uprawnienia lub wprowadzające dodatkowe warunki nabycia prawa do świadczenia nie mają wpływu na istnienie prawa nabytego (powstałego) przed tymi zmianami, niezależnie od tego, kiedy ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o jego realizację. Moment złożenia wniosku ma natomiast znaczenie dla określenia początkowej daty uruchomienia wypłaty emerytury lub renty. Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, świadczenia wypłaca się bowiem, poczynając od dnia powstania prawa do nich, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ukształtowana tym przepisem relacja między nabyciem prawa do świadczenia a jego realizacją wyklucza możliwość wstecznego wypłacania emerytury lub renty, tj. za okres po nabyciu prawa do świadczenia a przed złożeniem wniosku o jego realizację, co ma zapobiegać zjawisku kapitalizacji świadczeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2011 r., I UK 86/11, Legalis). Skoro nabycie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy następuje z mocy ustawy, z chwilą spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich warunków wymaganych do jego powstania, decyzja organu rentowego ustalająca to prawo ma charakter deklaratoryjny (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2010 r., II UZP 3/11, OSNP 2010 nr 17 – 18, poz. 217). Ani data złożenia wniosku, ani data wydania decyzji nie przesądza więc o stanie prawnym mającym zastosowanie do oceny istnienia po stronie wnioskodawcy prawa do dochodzonego świadczenia. Ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy następuje zatem na podstawie stanu prawnego obowiązującego w dniu spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa (art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej), a nie według stanu prawnego z daty złożenia wniosku rentowego, jak nieprawidłowo przyjął Sąd Apelacyjny, bowiem od tej daty zależy wyłącznie początek (miesiąc) wypłaty ustalonego świadczenia (art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej). Zatem również zmiana przepisów art. 57 i art. 58 ustawy emerytalnej, określających warunki powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, zaistniała po nabyciu przez ubezpieczonego prawa do świadczenia (wskutek spełnienia przesłanek wynikających z dotychczasowego brzmienia tych przepisów),

a przed złożeniem wniosku rentowego, nie może implikować utraty powstałego prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 7 stycznia 2014 r., I UK 228/13, LEX nr 1620400 i 19 marca 2014 r., I UK 334/13, LEX nr 1455102).

Zarzuty skarżącego w tym zakresie są więc uzasadnione, ale nie mogą doprowadzić do uwzględnienia skargi kasacyjnej, albowiem według wiążących Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), ubezpieczony nie spełnił warunków uprawniających do renty z tytułu niezdolności do pracy w stanie prawnym obowiązującym przed 23 września 2011 r. Choć bowiem jego staż ubezpieczeniowy przekraczał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, to jednak nie był wówczas całkowicie niezdolny do pracy, bowiem ta niezdolność powstała 11 listopada 2011 r., a więc już po zmianie stanu prawnego, a tylko łączne spełnienie warunków stażowych i przesłanki całkowitej niezdolności do pracy w okresie przed 23 września 2011 r. uprawniałoby go do renty z tytułu niezdolności do pracy po myśli art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej, niezależnie od daty złożenia wniosku o to świadczenie. Nie budzi też wątpliwości, że w stanie prawnym obowiązującym od 23 września 2011 r. ubezpieczony, spełniający już wówczas warunek całkowitej niezdolności do pracy (od 11 listopada 2011 r.), nie spełniał z kolei wynikającej z obowiązującego wówczas art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej przesłanki wymaganego stażu ubezpieczeniowego (co najmniej 30 lat okresów składkowych i nieskładkowych). Inaczej rzecz ujmując, skarżący ani w okresie przed 23 września 2011 r., ani poczynając od tego dnia, nie spełniał wymaganych przez obowiązujące w tych okresach przepisy ustawy emerytalnej warunków uprawniających do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z tych względów wyrok Sądu Apelacyjnego, pomimo błędnego uzasadnienia, musi być uznany za zgodny z obowiązującym prawem, a tym samym skarga kasacyjna nie może być uwzględniona (art. 398¹⁴ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.).